

HANDREIKING PAULINE SCHONEWILLE

OM SAMENGESTELDE GEZINNEN TE HELPEN

Pauline Schonewille heeft zelf sinds 2002 een samengesteld gezin. Haar man heeft een dochter uit zijn eerste huwelijk en samen hebben zij nog vier dochters gekregen. Pauline is opgegroeid in de Hervormde Kerk op G.G. en nu actief en belijdend lid van de PKN-gemeente in haar woonplaats. Pauline is ervaren familiemediator en al meer dan 15 jaar deskundige op het gebied van samengestelde gezinnen. Zij schrijft als e-pastor in Elisabethbode en schreef onder meer de boeken:

- *Mijn man heeft een kind (Kok boekencentrum)*
- *Hoe vind ik mijn plek als stiefmoeder (uitgeverij Plateau)*
- *Basisboek Mediation*

In dit document geeft zij informatie over dit onderwerp en doet zij een handreiking voor voorgangers, pastoraal medewerkers en andere betrokkenen om (ouders met een) samengesteld gezin echt verder te helpen. Pauline geeft landelijk en online voorlichting, cursussen en begeleiding over dit onderwerp vanuit haar eigen praktijk te Deventer. Wilt u meer over dit onderwerp weten, een informatieavond organiseren of hebt u een specifieke vraag? Neem gerust contact op via info@familie-zaken.nl of 06-42170211.

SOORTEN EN MATEN

Samengestelde gezinnen zijn er in soorten en maten.

- Is het nieuwe gezin ontstaan na scheiding of na overlijden?
- Hebben beide nieuwe partners kinderen uit een eerdere relatie? Hoe zijn de leeftijden?
- Is er sprake van co-ouderschap met de biologische ouder?
- Hoe vaak zijn de kinderen uit de eerdere relatie/relaties aanwezig in het nieuwe gezin: om de week, om de week het weekend, om de twee weekenden een dag en een avond, een deel van de week; alleen in de vakanties, altijd...?
- Als er sprake is van kinderen uit een eerdere relatie van beide partners, zijn alle kinderen dan altijd samen aanwezig in het nieuwe gezin?
- Hebben de partners van het nieuwe gezin ook samen één of meer kinderen gekregen?
- Als sprake is geweest van scheiding: heeft de "andere" partner (inmiddels) ook een nieuwe relatie?
- Als sprake is van vooroverlijden van de eerste partner: was dat na ziekte of onverwacht?
- Hoe lang was deze partner overleden voordat de nieuwe partner in beeld kwam en er samengewoond of getrouwd wordt?

WETMATIGHEDEN IN EEN SAMENGESTELD GEZIN

Hoe het samengestelde gezin ook is ontstaan, na overlijden of na scheiding, en hoe het ook in elkaar zit: ieder samengesteld gezin kent dezelfde wetmatigheden.

- Een samengesteld gezin is geen gewoon gezin.
- Een gewoon gezin ontwikkelt zich rustig: verliefd worden, elkaar leren kennen, elkaars familie leren kennen. Na een poosje verloven en gaan trouwen. Na weer een poosje verwacht het jonge stel hun eerste kindje. Voor hen allebei voor het eerst: spannend, samen groeien in de ouderrol. Uitzoeken wat het voor de partnerrol betekent. Na een of meer jaar wordt het tweede kindje geboren, het derde.. Je groeit met elkaar mee als het goed is, ziet de kinderen geboren worden en opgroeien.
- Een samengesteld gezin ontwikkelt zich in een snelkookpan. Rustig aan elkaar wennen als partners en elkaar leren kennen is er meestal niet bij. De nieuwe partner moet het ook met de kinderen kunnen vinden, er ligt meer druk op. Wat als zij elkaar niet goed liggen?
- De partner met kinderen heeft al jarenlange ervaring, kent zijn kinderen van haver tot gort,

heeft vanzelfsprekendheden met hen ontwikkeld. De nieuwe partner allemaal niet. Hij/zij heeft misschien alleen de manier waarop hij/zij zelf opgevoed is als referentiekader.

- Er is altijd een fundament van verdriet en rouw.
- Ieder gezinslid moet zijn of haar eigen positie opnieuw bepalen.
- Individuele ervaringen van het eerdere gezin spelen een rol; het nieuwe gezin is een samensmelting van twee culturen.
- De relatie ouder-kind was er eerder dan de relatie ouder-nieuwe partner.
- De andere biologische ouder blijft aanwezig (op welke manier dan ook, zelfs na overlijden of afwezigheid).
- Het kind is vaak onderdeel van twee huishoudens.
- Er ontstaat vaak spanning in de partnerrelatie.
- Loyaliteitsconflicten horen erbij, tussen verschillende gezinsleden onderling, maar ook "in" een persoon zelf.

EEN SAMENGESTELD GEZIN ONTWIKKELT ZICH IN FASEN

- De roze wolk: wij hebben elkaar gevonden, zijn op elkaars pad gebracht. We hebben zoveel liefde en willen niets liever dan samen met onze kinderen een fijn warm gezin vormen. Dat gaat

ons lukken.

- Ontnuchtering: na een poosje blijkt dat alleen liefde niet genoeg is. Een samengesteld gezin in geen "gewoon" gezin. De vanzelfsprekendheden van een gewoon gezin gelden hier niet. Tussen ouders en kinderen, tussen de partners. De praktijk is minder makkelijk dan het leek.
- Bewustwording: een samengesteld gezin is zó anders dan een "gewoon gezin" (of een kerngezin): we hebben een handleiding en hulp nodig. Dit kunnen we niet goed zelf. Met alleen liefde en goede bedoelingen komen we er niet. Het lijkt wel alsof we allemaal een andere taal spreken. Dit is de fase waarin 2/3 van de samengestelde gezinnen uit elkaar gaat. Omdat mensen het niet meer weten en in grote problemen komen. Ze willen zo graag, maar het lukt niet.
- Er komt beweging in: er wordt hulp gezocht. Mensen gaan meer begrijpen van hoe hun gezin in elkaar zit. Ze gaan zoeken naar wat voor hun speciale gezin werkt. Dat kost veel tijd en energie. Daar kunnen ze wel praktische support bij gebruiken.
- Samen aan de slag. Onder begeleiding of met wat hulp van buitenaf gaan de partners (als basis van het gezin) elkaar beter leren kennen, en daarmee ook

hun gezin. Er worden nieuwe gewoontes en patronen ontwikkeld. Ieder gezinslid gaat zijn of haar plekje vinden.

- Het begint te wennen. De ideeën en veronderstellingen die mensen hadden toen ze aan dit avontuur begonnen begonnen moesten worden bijgesteld. Maar het begint te wennen zo samen. Ouders en kinderen vinden hun plekje in het nieuwe gezin en bij elkaar.
- Vasthouden en loslaten. Het blijft gaan met pieken en dalen. Maar de dalen worden herkenbaar en dat daarna weer een rustigere periode komt staat ook vast. Go with the flow en tel je zegeningen: dat zijn belangrijke leidraden voor de toekomst.

DO'S EN DONT'S

Alstublieft, zeg in het pastoraat nooit tegen een stel met een samengesteld gezin in zwaar weer: "In elk huwelijk en in elk gezin is wel wat. Ik weet wat het is. Mijn man en ik zijn er ook doorheen gekomen." Samen aan een nieuw gezin is echt heel anders dan samen aan een gewoon gezin beginnen. U hebt vast veel (levens)ervaring, maar als u zelf geen samengesteld gezin hebt, weet u niet waar u over praat.

Een ding wat mij al deze jaren opvalt en ontroert, zowel in de research voor de boeken die ik schreef als in

mijn praktijk: gelovige mensen die na echtscheiding of overlijden een nieuwe partner vinden, zijn zeer kwetsbaar en voorzichtig en zetten elke stap naar en met een nieuwe partner met God.

Zij doen niets lichtvaardig, al lijkt dat voor u als buitenstaander misschien wel zo. Ze hebben en voelen een grote verantwoordelijkheid naar hun kinderen en vaak ook hun ouders: er is immers al een heel verdrietige periode geweest. Een nieuwe liefde "moet wel goed gaan". Ze weten ook dat omstanders naar hen kijken, zoals de kerk, de school, de buurt. Wees voorzichtig in uw oordeel en uw goedbedoelde hulp. Deze mensen zoeken samen met hun nieuwe gezin een weg, ook in hun geloof en in de kerk. Dat kost tijd.

Wat u wel kunt doen:

- Stoom af laten blazen, verhaal laten doen
- Zonder oordeel luisteren
- Meehelpen zoeken naar wat ze nodig hebben. Praktische hulp, lotgenoten, naar informatie over hoe hun samengesteld gezin "werkt"
- Biddend naast hen staan
- Het gezin vanzelfsprekend en warm welkom heten en hun plek laten vinden in de kerk.